

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, økonom og velfærdsforsker – cand.scient. adm.

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Kommentar:^{1 2}

INKLUSIONLOVEN – ANTORINIS TABERPROJEKT.

Regeringens og de borgerlige partiers inklusionslov taber de svage elever på gulvet.

Svage elever tilbage i folkeskolen.

For 2 år siden blev et af de mest vidtgående eksperimenter i folkeskolen i nyere tid vedtaget. Det skete med den såkaldte inklusionslov om, at elever, der modtog mindre end ni specialtimer om ugen, fremover skulle inkluderes i den almindelige skole.³

Hermed fradømtes omkring 50.000 elever med et pennestrøg behovet for specialundervisning. I forlængelse heraf aftalte Kommunernes Landsforening og Finansministeriet, at 10.000 af de elever, som i dag går i specialskoler eller specialklasser, frem til 2015 skal tilbageflyttes til folkeskolen.⁴

Loven blev vedtaget som en politisk rygmarvsreaktion på stigende udgifter til specialundervisning, men uden nogen forudgående undersøgelse af, hvordan eksperimentet kunne blive en succes?

¹) Denne kommentar er bragt i "Arbejderen", onsdag d. 28.05.2014

<http://arbejderen.dk/blog-indl%C3%A6g/henrik-herl%C3%B8v-lund/inklusionsloven-antorinis-taberprojekt>
Indeværende udgave er dog udvidet i forhold til originalen.

²) Kommentaren bygger på rapporten (50 s): "Specialundervisning tilbage i folkeskolen – Inklusion eller spareøvelse", 2. udgave ult jan 2013.

www.henrikherloevlund.dk/Artikler/Specialundervisningtilbageifolkeskolen.pdf .

Endvidere bygger kommentaren på artiklen (6 s.): "Inklusionens økonomi handler om spareøvelse", 4. udbyggede udgave marts 2014, oprindeligt bragt i "Dansk Pædagogisk Tidsskrift".

www.henrikherloevlund.dk/Artikler/Inklusionensoekonomi-rev.doc

3) Jf. Lund, Henrik Herløv: "Specialundervisning tilbage i folkeskolen – Inklusion eller spareøvelse", 2. udgave ult jan 2013.

4) Jf. Lund, Henrik Herløv: "Inklusionens økonomi handler om spareøvelse", 4. udbyggede udgave marts 2014 samt jf- Hecklen, Alexander + Lærke Hviid Lytken og Laura Marie Sørensen: "Lærere: Svært at lukke specialbørn ind i klasseværelset". DR.dk 05.11.13

Loven baserede sig primært på formodninger om, at det ville være bedre for de "ekskluderede" specialelever at komme tilbage i "folkeskolens fællesskab".⁵

Færre ressourcer til svage elever.

Nu to år efter kan vi konstatere, at reformen i hvert tilfælde har virket i den for politikerne afgørende henseende: Elevtallet i specialklasser og specialskoler er fra 2010 til 2011 gået ned med 1,8 %.⁶ Regeringens foretrukne "ekspert", Niels Egelund, var hurtig til at udråbe det til et udtryk for succes for inklusionen.⁷

Men det er der på ingen måde tale om, tværtimod. Inklusionsloven er kun en succes, hvis de "overflyttede specialelever" trives og lærer ligeså godt i folkeskolen som tidligere i specialklasser og skoler. Men det er IKKE evalueret, at kvaliteten af undervisningen er lige så god som før.

En ting kan man dog her være sikker på: Hvis ikke pengene fra specialundervisningen flytter med over i folkeskolen, så forringes tilbuddene for børn med særlige behov. Og hvis der kommer ekstra elever ind med særlige behov, men uden at få ekstra støtte, vil det tilmed gå ud over de andre børn.

Hvad viser tallene så herom? En opgørelse fra BDO Kommunernes revision baseret på regnskabstal viser, at udgifterne til specialundervisning fra 2011 til 2012 på landsplan er faldet med 4,7 %. Men pengene er IKKE fulgt med eleverne. For også udgifterne til normalundervisning er fra i samme periode faldet.⁸

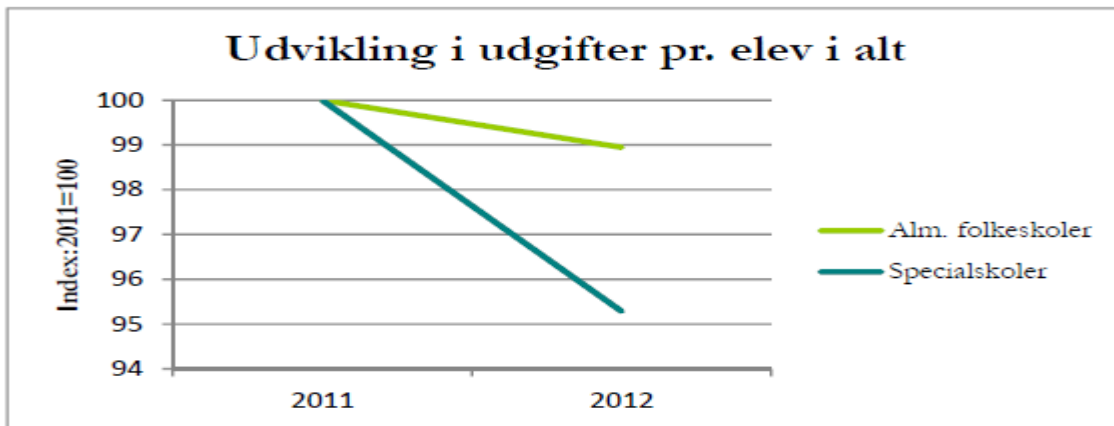
5) Jf. Lund, Henrik Herløv: "Specialundervisning tilbage i folkeskolen – Inklusion eller spareøvelse", 2. udgave ult jan 2013.

6) Jf. Mainz, Pernille Flere specialbørn bliver nu i folkeskolen. Politiken 16.09.13

7) Jf. oven anførte artikel.

8) Jf. DLF: Analysenotat af 29. maj 2013

Figur: Udviklingen i udgifter for almindelige folkeskoler og specialskoler fra 2011 til 2012

Kilde: BDO, maj 2013
 Note: 2012-priser.

Pengene er altså kanaliseret over i andre dele af det kommunale budget.

Og dette fortsætter tilsyneladende. En opgørelse af kommunernes budgetlægning for 2014 viser, at næsten hver fjerde kommune reducerer i budgetterne til støtte for elever med særlige behov.⁹

Inklusionslov en spareøvelse.

Der skal altså inkluderes flere elever, men med færre midler til at udføre arbejdet.

Manglen på indsats i kommunerne til støtte for svage elever gælder ikke mindst den helt afgørende opkvalificering af til den nye opgave. En undersøgelse blandt skoleledere viser, at kun 5 % er helt enige i, at lærerne har de fornødne kompetencer, men godt hver femte er helt uenige.¹⁰

Undervisningsminister Christine Antorini messer igen og igen, at formålet ikke er at spare.

Men alt peger på, at det netop er tilfældet – at inklusionsloven netop ER en spareøvelse.

Regeringen presser kommunerne med smalle rammer og med sine sanktioner, der år efter år tvinger kommunerne til at spare ekstra. Og besparelserne finder de ikke mindst på børn med særlige behov.

Inklusionsloven erklærede mål om, at folkeskolen også skal rumme de svage elever, dækker i realiteten over et taberprojekt: De svage elever taber, fordi de får ringere undervisning. De almindelige elever taber fordi der også bliver mindre tid til dem. Og folkeskolen taber, fordi flere

9) Jf. Hansen, Bjørn: Inklusionen presses yderligere ved budget 2014. Folkeskolen, 22.10.13

10) Jf. Mainz, Pernille: Lærere ved for lidt om specialbørn. Politiken 07.02.14

og flere forældre til stærke børn flytter dem til privatskole bl.a. pga. stigende problemer med inklusion.¹¹

---

¹¹) Jf. Lund, Henrik Herløv: "Inklusionens økonomi handler om spareøvelse", 4. udbyggede udgave marts 2014